

Kurzusleírás (tematika)

Kurzus neve: Kulturális antropológia/ A design és a művészet kulturális antropológiai vonatkozásai				
A kurzus oktatója/i, elérhetősége(i) Kapitány Gábor, a.g.kapitany@gmail.com , 06-20-414-8386				
Kód: B-DK-206	Tantervi hely: BA	Javasolt félév: 2. félév	Kredit: 5	Tanóraszám: kontaktóraszám: 48 Egyéni hallgatói munkaóra: -
Kapcsolt kódok: aláhírdetések kódjai,	Típus: előadás	Szab.vál-ként felvehető-e?	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek:	
A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok):				
A kurzus célja és alapelvei: Isd. tantárgyi adatlap drive link A tantárgy célja bevezetés a saját társadalom (s különös tekintettel a tudatformák) elemzésébe, annak szimbólumain, szimbolikus jelenségein keresztül. Annak érzékeltetése, hogy a társadalom minden állapota és minden egyes jelenség több síkon értelmezhető, több okra vezethető vissza, több igazság egyidejűségét feltételezi. Annak tudatosítása, hogy a művészeti (design) jelenségek mögött éppúgy társadalmi folyamatok húzódnak meg, mint ahogy elemezhetőek a mögöttes meghatározói a művészetek fogyasztásának vagy terjesztésének is. Alapvető cél a művészet, a design beágyazása a mindennapi élet rendszerébe. E tárgy elsajátítása megalapozza a művészeti alkotások (az alkotás és a befogadás) antropológiai szemléletét; azt, hogy a művészet és a design elméleti kérdéseivel foglalkozók saját esztétikai credójuk mellett képesek legyenek a társadalomban ható különböző művészetfelfogások és –használatok belülről való megértésére; a művészeti és design termékek elhelyezésére társadalmi összefüggéseik rendszerében.				
Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák): Tudás: Alapismeretek a kulturális antropológia sajátos módszereiről. A társadalom szimbolikus jelenségeinek elemzése. A szimbólum-elemzés révén egy olyan eszköz használatának gyakorlása, amely mind a mindennapi élet, mind a művészetek alapvető építőköve. Képesség: Társadalmi jelenségek megfigyelési képességének gyakorlása. A tudomány eszközeit használó elemzési készségek kifejlesztése, az egyszerre kívülről és belülről látás (az "étikus" és "émikus" megközelítés) képességének gyakorlása. Attitűd: E tárgy elsajátítása megalapozza a művészeti és design alkotások (az alkotás és a befogadás) antropológiai szemléletét; azt, hogy a művészet és a design elméleti kérdéseivel foglalkozók saját esztétikai credójuk mellett képesek legyenek a társadalomban ható különböző művészetfelfogások és –használatok belülről való megértésére; a művészeti és design termékek elhelyezésére társadalmi összefüggéseik rendszerében. A "másság" elfogadó megértésének képessége				

A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák:

1. A kulturális antropológia rövid története, sajátos módszerei. A saját kultúra összetevői, a saját kultúra, mint rendszer, résztvevő megfigyelés a saját társadalomban
2. Hierarchiajelek I.: vizuális státuszkifejezés. Hierarchiajelek II.: státusz- és presztízjszelek a beszédben és a gesztusnyelvben
3. A terepmunkáról. A megfigyelés szempontjai
4. Terepmunka-példa (meghívott előadók)
5. Terepmunka antropológiai filmen
6. Értékrendszerek eltérései, értékrendszerek és szocializációs stratégiák, értékrendszerek és lakások
7. Kulturális blokkok, ízléstípusok a társadalomban
8. A manipuláció
9. Archaikus tudatformák továbbélése a mai társadalomban

10-11. Terepmunka-jellegű gyakorlatok beszámolóí.

Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai:

A kurzus alapvetően előadás jellegű, néhány téma esetében (hierarchiajelek, kulturális blokkok, archaikus tudatformák, terepmunka-szempontok) szeminárium-jellegű feldolgozással.

Félévközi otthoni feladatok:

1. szakirodalom feldolgozás. A feladat kiadása: 1. óra, a szakirodalom-feldolgozás beszámolóí a 3. órától folyamatosan
2. Csoportos terepmunka. A feladat kiadása: 1. óra. A csoportok megszervezésének határideje: 2. óra. A terepmunka-feladatok részletes ismertetése: 3. óra. A terepmunka megszervezésének határideje: 4. óra. A terepmunka az 5. órától a 10. óráig tart. Terepmunka beszámolóí: 11-12. óra.

Értékelés:

Teljesítendő követelmények.

- 1) 1 megadott szakirodalmi mű nyilvános ismertetése. Az értékelés szempontjai: lényegkiemelés képessége, a szakirodalom állításainak saját példákön keresztül történő megvilágítása, verbális fogalmazási készség
2. Csoportos terepmunka: egy választott szubkultúra, intézmény résztvevő megfigyeléssel való feltérképezése, és a kurzus utolsó 2 alkalmának egyikén csoportonként 20-30 perces prezentáció keretében való bemutatása. A csoport minden tagja egy-egy megfigyelési részterületet vállal, a prezentációban mindenki a vállalt részterületét mutatja be. Az értékelés szempontjai: a megfigyelések alapossága, a megfigyeltek rendszerezésének képessége, a prezentációban előadókészség.
3. Terepmunka beszámoló dolgozat (leadása a beszámolóí időszakban). Terjedelme: 15 ezer n (felső határ nincs). A dolgozatnak a választott témához kapcsolódó szakirodalomra kell épülnie, és (a prezentáció során felvetett szempontokat is beépítve) tartalmaznia kell a terepmunka-megfigyelés ráeső részének ismertetését. Az értékelés szempontjai: a megfigyelések alapossága, rendszerezési képesség, a szakirodalom beépítésének szervezősége, írásbeli nyelvi kifejezési készség. nyelvhelyesség-

Az érdemjegy kiszámítása

Az érdemjegy kiszámítása: Órai aktivitás: 10 %, Szakirodalom-ismertetés: 20%, Terepmunka prezentáció 20%, Terepmunka-dolgozat: 50%.

Kötelező irodalom: Mindenkinél kötelezően választandó szakirodalom ismertetése az alábbiak közül:

1. Babbie, E. 2003. A társadalomtudományi kutatás gyakorlata, Budapest, Balassi
Kvalitatív terepkutatások (pp. 315-346)
2. Eriksen, T. H. 2006. Kis helyek—nagy témák. Bevezetés a szociálandropológiába, Budapest, Gondolat
A terepmunka és értelmezései (pp. 40-58)
3. 3. Benedict, R.: 2006. Krizantém és kard.
Egy tízezred visszafizetése (pp 99-112) és: Az erény dilemmája (pp 153-174)
4. 4. Bourdieu, P.: 1978. A társadalmi egyenlőtlenségek újratemelődése, Budapest, Gondolat
Egyszerű újratemelés és ciklikus idő (pp 311-335)
A gazdasági beállítottságok átalakulásának gazdasági feltételei (pp. 336-349)
5. 5. Bourdieu, P. 2009. A gyakorlat elméletének vázlata, Napvilág, Budapest
A ház szimbolikája. „A ház, avagy a megfordított világ”,(pp 57-78)
6. 6. Douglas, M. 2003. Rejtett jelentések, Budapest, Osiris
Szennyeződés (pp. 69-82)
(Hozzáolvasható: Egy étkezés megfejtése (pp.289—316)
1. Geertz, C.: 1994. Az értelmezés hatalma. Budapest, Osiris
Mély játék. Jegyzetek a Bali kakasviadalról. (pp. 126-169)
8. 8. Hall, Edward: Az élet tánca (In: Fejős Zoltán /szerk./: 2000. Idő és antropológia, Budapest, Osiris (pp. 169-190)
1. Hankiss E. 2006. Félelmek és szimbólumok, Budapest, Osiris
Imago mundi (pp.149-180)
10. 10. Lévi-Strauss, C.: 2001. Strukturális antropológia I. Budapest, Osiris
A varázsló és mágiája (pp. 135-146)
11. 11. Malinowski, B. 1972. Baloma. Budapest: Gondolat.
A kula lényege (pp. 49-67).
12. 12. Mauss, M.: 2000. Szociológia és antropológia, Budapest, Osiris
A mágia összetevői. I. A varázsló; 2. Cselekvések (pp. 65-100)
(Hozzáolvasható: III. A képzetek IV. Általános megjegyzések (pp. 101-132)

13. 13. Niedermüller P. A „szimbolikus” és a kulturális elemzés: megjegyzések a szimbolikus antropológiáról (In: Kapitány—Kapitány: 1995. „Jelbeszéd az életünk”, Budapest, Osiris-Századvég) (pp. 198-210)
14. 14. Ortner, S. B.: Nő és férfi, avagy természet és kultúra? (In: Biczó Gábor /szerk./: Antropológiai irányzatok a második világháború után, Debrecen, Csokonai (pp.195-210)
15. 15. Stewart, J.: 1994. Daltestvérek, Budapest, T-Twins—MTA Szociológiai Intézete (egy fejezete)
16. 16. Turner, V. Átmenetek, határok és szegénység: a communitas vallási szimbólumai (In: Bohannan-Glazer pp. 673-712)
- (Hozzáolvasható: Liminalitás és communitas (In: Turner, Victor: A rituális folyamat, Budapest, Osiris, (pp.107-144)

Ajánlott irodalom: A többiek számára lásd a fenti listát

Egyéb információk:

Bármilyen más információ, amely elősegíti a diákok számára a kurzus megismerését. Kiemelten fontos az online környezetre vonatkozó információk közzéte.

Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:

lsd. tantárgyi adatlap

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín:

Fogadóóra időpontja, helyszíne, kapcsolatfelvétel módja.

Foglalkoztatási Követelményrendszere 29.§ 6. bekezdése szerint az *oktató hetente legalább két óra időtartamban köteles fogadóórát tartani a hallgató részére.*

A fogadóóra mellett van-e lehetőség további konzultációra, ennek formája, lehetőség szerint időpontja:

Email kapcsolattartás.